

ALSÓLENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára: Egész evre 8 K Fél evre 4 „ Negyed evre 2 „ Egyes szám ára 20 fillér.	Felelős szerkesztő: OSZESZLY M. VICTOR.	Laptulajdonos és kiadó: BALKANYI ERNŐ.	Telefonszám: 13. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Balkányi Ernő könyvtárszékében Alsólendván. Nyílttér sora 1 korona.
--	---	--	--

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Mi vár reánk a háboru után?

Alsólendva, április 10.

Miként béke idején számolni kell a háboru eshetőségével, épugy a háboru alkalmával meg kell tenni minden előkészületet a békére. Annál inkább — miként az égi háborut szép időjárás követi — a béke előbbi vagy későbbi megkötése elmaradhatatlan.

Nem hiábavaló tehát számba venni azokat a feladatokat, melyek Európa élet-halálharcától feldult közállapotainknak rendszeres medrükbe leendő visszatérőldésük után reánk várokoznak.

Tántoríthatatlan a bizalmunk, hogy hadseregünk és szövetségeseink hadseregének minden képzeletet felülmúló vitézsége meg fogja nekünk hozni a végső győzelmet. Ehhez magyar ember lelkében kétség nem férhet. De a hazafiúi erény, még ha azt a logika érvei: a háboru eddigi eseményeiből levont következtetések is támogatják, nem lehet a kalkuláció kizárólagos bázisa a közzgazdász szemében, akinek — ha feladata magaslatán akar állani — minden eshetőségre elő kell készülnie.

Bármi is legyen azonban a háboru kimenetele, közzgazdasági szempontból, melynek alapján jövendő feladatainkat ezuttal megismertetni akarjuk, legelőbb is az a kötelességünk fog minden más kötelessé-

günk vezére lenni, hogy erőnket meghaladó mértékben dolgozzunk és munkálkodjunk, hogy helyrehozhassuk azokat az anyagi veszteségeket, melyeket ily nagy, méreteiben semelyik előző háboru által felül nem mult világharc természetszerűleg okoz.

Ne ámítsuk magunkat: jelentékenyek az anyagi veszteségek, akár kapunk az el-lenségőtől hadi kárpótlást, akár nem. (Persze kisebbek, ha — mint előrelátható — kapunk kárpótlást.) Mert vannak veszteségek, melyeket csupán pénzzel pótolni nem lehet és itt — közzgazdasági fejtegetésünkben — elvesztett fiainkra csak mint az első időben alig pótolható munkaerőre gondolunk. A hiányzó munkaerő kétsége kivül a legnagyobb gazdasági veszteség, mely módfelett növeli munkakötelességünket, mert kisebb munkaerőnek kell elvégezni a felfszaporodott munkát.

Már a háboru alatt elvont munkaerő is igen nagy veszteséget okoz, különösen a mezőgazdaság terén. Számolunk kell azzal, hogy a legközelebbi termés az átlagosak mögött fog maradni, mert megfelelő munkaerő híján a földet nem lehetett ugy megművelni, mint a béke esztendeiben.

Az ipar is hosszú ideig meg fogja sinyleni a mostani rendkívüli viszonyokat. Néhány kevés iparág kivételével az iparra igen kemény munka vár, hogy ismét fel-lendülhessen arra a színvonalra, melyre — aig leküzdve a kezdet nehézségeit — a háboru kitöréséig vergődni tudott.

Nem sokkal jobb helyzetben lesz eleinte a mezőgazdaság és az ipar segítőtársa: a kereskedelem sem, minthogy működése szerves kapcsolatban áll az említett közzgazdasági ágakkal.

Ezek után nyilvánvaló, hogy a háboru után hazánk minden dolgozó polgárára munkájának nagyméretű felszaporodása vár. Többet kell dolgozni mindenkinek, hogy kiköcckent közzgazdaságunkat ismét beigazíthassuk régi kerékvágásába. És e kötelességünk teljesítésével nem is szabad késnünk a háboru befejezéséig, mert az oly sürgős, hogy minden most elhenyélt munkaóra hónapok, sőt esztendőök munkájával is alig lesz később pótolható.

A katona védelmezi a haza szabadságát, a polgárnak meg kell védeni a haza élet-erejét: közzgazdaságát, s jó hazafi csak akkor, ha ezt a kötelességet époly hiven, époly buzgósággal teljesíti, mint a hazájáért életét, véret felajánló katona.

Egyről-másról.

Nyílt ellenségeinkel

a muszkával, a szerbbel, a franciával és a kalmár angol komával majd csak elbánnak valahogy, de hogyan győzzük le a még ezeznél is alattomosabb, elszántabb ellenségünket, a minden háboru hűségese uszályhordozóját: a járványos betegségeket?! Ehhez igazán kell, hogy minden itthonmaradt ember szorosán összefogjon.

Amig éltek ...

Amig éltek messze, messze tőlem.
Addig sem vagytok már enyém;
Halványuló, sápadt kis sugárként
Ragyog csak néha rám a fény.

Szeretet, az otthon égi tüze
Nem gyújtja már a lelkemet,
Lehull szivemről minden egy virág
S több rózsáálom nem lehet...

II.

Remény.

Kicsiny kis szikra ég a lelkeben,
Hogy élek én, neked köszönhetem.

Szivemnek lángja, édes álma vagy,
Féled fordítja mindig arcomat
A szenvedés, a bánat és a vágy.
Hozzám szegődöl titkon, hogy megáldj.

S elűzd a kint, amely örök nekem,
Megédesítvén árva életem...

Mátrai Ferenc Béla.

A csavargó.

Irta: TÓTH IRÉNKE (Pacska).

— Hol késhetik ennyit Árpád?! — szólt a kávéházi törzsasztalnál dr. Normay Dezső, dús fekete haját végigsímitva.

— Lilinél. Hol lenne másutt?! Én nem is

értem, egy Márfalvi Máray Árpád huszárhadnagy hogy vehet el feleségül egy Tóváry Lilit... ha ugyan elveszi! — felelte Zöld Laci, a nem éppen fiatal, de dussgazdag gyárosfiú, aki a színházaknak és kabareéknak époly rendes látogatója volt, mint a bálóknak és a lányosházaknak.

— Miért ne? Lili a környék legszebb lánya. Hogy szegény? Hm. Árpád a kauciót leteszi... leteheti!

— Bolond is lesz akkor! — jegyezte meg röviden Zöld.

— Szervusztok fiuk! — szólt hátuk mögött alig hallhatóan egy hang. Az eddigi diskurzus középpontja: Máray hadnagy volt.

— Ah, csak hogy itt vagy, persze Lili?! — szólt Zöld.

— Nos...?

— Semmi, semmi! Örülünk, hogy látunk. Ül le Árpád!

Máray a tükörrel szemben szó nélkül leült, de szinte visszariadt arca sápadt színétől. Szomorú volt. Gondolatai ismét Lilinél voltak, cigarettája füstjében is Lili bájos szöke fejét látta s az ő parfümjét érezte.

— Fiuk, adjatok tanácsot, mit tegyek! — tört ki belőle hosszú hallgatás után az elkeseredés. Majd pedig hirtelen mást gondolt, felállott, elókapt a óráját és zavartan hebegte:

— Jésszus! Már hét óra s nekem az ezredemnél... Szervusztok... holnap találkozzunk!

— Igen, de miért szaladsz? — kiáltotta utána Zöld. — Mehetnének együtt!

De Máray már kint volt az ajtón.

— Ez az ember nem tetszik nekem! —

folytatta Zöld, a meglepődött Normayhoz fordulva. — Azt hallottam, hogy a szülei nem akarnak a házasságukba beleegyezni. Különbön ezt te jobban tudhatod, te sokszor beszélsz Lilivel! — s székét közelebb húzta barátjához.

— Hát igen, — kezdte Normay, — a multkor Lilit hazakísértem a korszolypályáról s akkor elpanaszkodott, hogy Máray szülei ellenzik a házasságukat s azzal fenyegetik Árpádot, hogy kitagadják. S máris ugy veszi észre, hogy Máray elhidegült tőle s szakítani akar vele... Szegény leányt én megvigasztaltam, hogy Árpád nem fogja elhagyni, mert ha a szülők kitagadják is s ő nem tudja letenni a kauciót, lemond a tiszti rangjáról és mégis feleségül veszi. Lassan-lassan aztán a szülők is megbékülnek és minden jól lesz... De nemnem kell, — szólt hirtelen Normay, — mindjárt itt lesz a vonat, mellyel Géza bátyám feljön a falusi birtokáról. A holnapesti mulatságon akar résztvenni. Nem tartasz vellem a pályaudvarig?

— Nem tehetem! Be kell még nézmem a színházba! — felelte Zöld s elbucsuztak.

* * *

Máray hadnagy a lakására érve, lázas betegnek érezte magát. Szinte fojtogatta a szoba levegője. Kis idő múlva becsapta maga után az ajtót és nekivágott a mezőre kivezeto néptelen utcának.

A várostól messze eső patak csobogása felriasztotta álmodozásából. Megállt a hold megvilágította a környék hóval borított hegyeit, minden oly szűzies tiszta és csendes volt, csak a patak vize sodorta sebesen magával a parttól elszakgatott kisebb-nagyobb jégtáblákat.

Olvastuk az alsőlendvai főszolgabírószág rendelkezését, amelyben figyelemmel mindenkit a legszigorúbb tisztaságra és a leghigiénikusabb életre. Olvastuk, hogy a péküzleteknek fényelni kell a tisztaságtól, hogy a bábos csak papírzacskóban szolgálhatja ki a bállovakat és a lángoló sziveket — végül nélkül kell adnia a mézsört és a márcot, hogy a kávéházban kézmosónak kell lenni, hogy a vendéglős tiszta asztalkendőt, poharat, evőeszközöt tartozik adni minden egyes vendégnek, s végül olvastuk, hogy április 10-étől kezdve a piacon asztalok lesznek, mert a földön való árusítás egészségtelen dolog.

Igy szól a rendelkezést, melynek minden egyes pontja okos, megszívlelésre méltó dolog. Igazán jó tette a hatóság, hogy kiadta. De egyet nem olvastunk benne. Vajjon ellenőriz-e valaki, és ki fogja ellenőrizni majd, hogy a rendelkezés legyen tartva mindenütt, s ellenőriz-e valaki, hogy a piac asztalain csak is tiszta, tehát egészséges élelmiszereket árulnak a falusi népeknek? Ezt nem olvastuk, pedig ez is érdekelné a fogyasztóközönséget, aki igazán ritkán tudja, hogy a drága pénzéért mit kapott.

Tótkeresztur

itt van nem messzire tőlünk az ország szélén, szelíd, kecses dombok egy fonjak körül, mint menyasszonyt a szerelmese karja. Tótkeresztur község csak egészen jelentéktelen helység, olyan, mint a többi falu, még a térképen sem fordul elő a neve. De a lakócai, az emberei nem olyanok, mint a többi falvaké, vagy csak talán nekünk tünnek fel másoknak, mélyebben érzőknek, hálásabbaknak. De hogy a dolgra térjünk, Tótkeresztur a napokban pályázatot hirdetett községi kézbesítő állásra. Volt pályázó bőven: fiatal, idős, szegény, löbbmódu. De az előjáróság egyiket sem vette figyelembe. Megválasztotta kézbesítőnek Kutas Lajost, egy béna hőst, akinek az egyik munkás karja ott maradt a világháború valamelyik csataterén. Tehát nem koldulási engedélyt nyomtak a megmaradt kezébe, hanem becsületes megélhetést nyújtanak neki, holott azért a pénzért kapott volna a község épít, egészségeseget, készült is. Le a kalappal Tótkeresztur előtt! Mert a kis Tótkeresztur ezzel a hazafiságnak, a hősök megbecsülésének olyan példáját mutatta, amely

ritkaság számba megy s amely követésre méltó eseként állhat minden község előtt. Tótkeresztur itt van Vas megyében, a muraszombati járásban. Közél Zalához... Tanulhatnak tőle a mi községeink!

A falusiak kenyere

különb, mint a mi kalácsunk, mert ott a lisztkeverésről szóló rendelkezést vagy még nem ismerik, vagy nem is akarják ismerni. Mi a boltokban nem kapunk más lisztet, csak kevertet. A péket szigorú fogházzal büntetik, ha tiszta buza- vagy rozsfliszttól alkalmasított kenyeret megüt. A városiakra tehát alkalmazják a lisztkeverési rendelkezést minden pontját és árgus szemekkel ellenőrzik bennünket a hatóságok. Addig faluhelyen, ahol az emberek maguk sütik a kenyerüket, fehér kalácsot esznek még az ebédhez is. — A falusi emberek megélhetése mindenben könnyebb, mint a városiaké, jó volna tehát, ha a gabona- és lisztkezelőket a falvakban szigorúbb vizsgálat alá vennék!

Járványok a háboruban.

I.

Háboruban azért terjednek rohamos gyorsasággal a járványos betegségek, mert aránylag kicsi területen óriási embertömegek vannak összehozva és mert az egyesek nincsenek abban a helyzetben, hogy testüket megfelelően ápolhassák, tisztán tarthassák. Hiányos, rendetlen táplálkozás, meghűlések, kis sebesülések hozzájárulnak ahhoz, hogy a betegség alkalmas talajra találjon. A történelemből látjuk, hogy a járvány réme mindig nyomon követte a seregeket. És aki a harcstől baj nélkül tért meg, gyakran áldozata lett a járványnak. 1870-ben a német hadseregben olyan volt a helyzet, hogy minden második katonára járványnak lett áldozata. Az orosz-japán háborúban a japánokat borzasztóul pusztította a betegség, a katonáknak mintegy 40 százaléka töltött hosszabb-rövidebb időt a kórházakban. A balkán háborúban járvány vetett véget. A bolgárok vitéz hadseregét nem annyira a szerbek kardja bénította meg, mint a kolera.

A mostani borzasztó háború kitérősekor mindenki aggódva kérdezhet: most is félni kell vajjon a járványoktól? És a háborús járványok nem fognak a polgári nép között is elterjedni? Hiszen a mostani világháborúban olyan népek is részt vesznek, melyeknek a higiénia- és a legelőkelőbb fogalmaik sincsenek, akiknél a járványok

csaknem állandóak, míg nálunk és más kulturált nemzeteknél régóta szigorú államegészségügyi intézkedések igyekeznek elejét venni a betegségek elterjedésének. Vajjon fog-e sikerülni — kérdezzük — hogy a béke idején szerzett orvosi tudásunkkal távolítsuk tőlünk a rémet? Ma — a háború nyolcadik hónapjában — körülbelül már felelhetünk erre. Nézzük, csak melyek a tekintetbe jöhető betegségek?

1870-ben — különösen a franciáknál — nagyon dühöngött a *himlő*. A német hadseregben az egész hadjárat alatt csak mintegy 200 ember halt meg himlőben, ellenben a franciáknak 25.000 katonájuk esett áldozatul. Ennek az volt az oka, hogy míg a német hadsereget pontosan beoltották, addig a franciák ezt a védekezést teljesen elhanyagolták. Azonban a német polgári lakosságot nem látták el védőoltással s ezért a háború utáni himlőjárványnak egyedül Poroszországban száznál többekézer polgári ember esett áldozatul. Az elfogott franciák hozták Németországba a himlőt. Akkoriban a fogolytáborok nem voltak még olyan szigorúan elkülönítve a polgári lakosságtól, mint most. Az akkori nagy himlőjárvány birta rá a német kormányt, hogy 1875-ben az általános védőoltási kötelezettséget behozza. Ha a háború most Nagybritannia területén is játszódna le, az angolok keserűen megbánnák, hogy a mai napig vonatkozta hasonló intézkedéseket tenni. Az angol meggyőződése ellen valónak tartja, hogy beoltassa magát és gyermekeit. Ezért az angol lakosság nagyon hajlamos a himlőre. Békeidőben az ország izolált fekvése eléggé megvédi őket a betegség behatolásától, azonban azok a segédcsoportok, melyeket az angolok mindenfelől összeszednek, még borzasztó ajándékban részesíthetik őket.

A *tífusz* fertőző betegség, melyet az általunk jól ismert bacillus terjeszt. Az Ebertől felfedezett tífuszbacillus az étellekkel és főleg az ivóvízzel jut az emberbe és a belekben kelevényeké támaszt. A bakteriumok által termelt mérgek és a béiben levő kelevények okozzák a betegséget, mely nagy lázban, fejfájásban, delíriumban és hasmenésben nyilvánul. Mint minden eddigi háborúban, úgy a mostaniban is felbukant a tífusz. Állítólag a belga hadseregben nagyon pusztított. Calais és a calais-i kórházak tele vannak tífuszbetegekkel. Azonban a német és az osztrák-magyar hadseregben is voltak e betegségnek áldozatai. A tífuszjárvány elfojtására két övintézkedés lehetséges: a beoltás és a beteg elkülönítése. A tífusz elleni beoltás lényegesen más, mint a himlőoltás. Himlőoltásnál magát a betegséget terjesztő bacillust, vagy olyasfélé vizünk a testbe, s egy könnyű lefolyású himlőmegbetegedést idéző elő, ami által az illető egy újabb fertőzés esetében ellenálló lesz. A tífuszoltásnál azonban magát a védőanyagot visszük a testbe és nem a szervezetre bizzuk annak kiválasztását. Ezért aztán a tífusz elleni oltás csak néhány hónapra hat. Nálunk és a németeknél háború elején valamennyi orvos és az ápolószemélyzet beoltott. Hogy a harcúterén milyen intézkedések történtek a tífusz ellen, arról természetesen közelebbit nem tudhatunk. Két dolog szükséges ahhoz, hogy egy ilyen járvány támadjon. Egy betegséget terjesztő alany és a betegségre való hajlam. A terjesztő legtöbbször egy már megbetegedett ember. Minden tífuszbeteg — a polgári elemhez tartozót is, ha ez a harc területén tartózkodik — szigorúan el kell különíteni és mindenféle váladékát megsemmisíteni. Azután természetesen be kell oltani. Ha e két intézkedést a lehető legszigorúbban betartják, úgy minden valószínűség szerint el lehet fojtani a tífuszjárványt, ha valahol megjelenik.

A *kiütéses tífusz* rokon az előbbi betegséggel. Itt is az idegrendszer van megtámadva legelőkelőbb. Egyébként a tífusz név maga is öntudatlanságot jelent s tényleg az idegláz e betegség legjobb ismertetőjele. A kiütéses tífuszban szenvedő beteg öntudatlan állapotban mindig szökni, menekülni akar. Az ilyen betegek ápolóinak nagy testi erőre is szükségük van. A kiütéses tífusz kétével nélkül nem az Ebert-féle bacillus okozza. Valószínűleg a vérben van a baj okozója, melyet egyébként még ma nem ismernek. Legtöbbször férgek, bolhák, tetvek, poloskák útján terjed a betegség. A lapokból ismeretes, hogy a fogolytáborokban előfordultak kiütéses tífuszok, azonban a férgek kiirtásával és a beteg elkülönítésével elejét vették annak, hogy a betegség a polgári lakosság között terjedjen. A legújabb hírek szerint Szerbiában rengeteg áldozatot szed a kiütéses tífusz.

— Istenem, — gondolta a hadnagy, — mily jó lenne, ha engem is egy zugó áradat tova, valahova messze sodorna, egy új, csodás világba, ahol szeretni, vagy ahol feledni lehet. Nem lenne-e jobb, ha most véget vetnék életemnek? ...

Hirtelen megrettent a gondolatától. Megrázkódott s csaknem futva ment a lakásáig. Otthon fontolgatni kezdte a dolgot.

— Lácitól tanácsot fogok kérni s azután határozok. Igaza van az anyámnak, egy Márfalvi Máray huszárhadnagy nem vehet el szegény leányt. Mit ér a szerelem pénz nélkül, különösen katonáknak? Igen, — kiált fel hangosan — szakitok Lilivel, ha még ugy fáj is! Egyedüli barátom Zöld Laci lesz; ezután zülünk ketten. Kiviszem a pénzemet, mit eddig életem legszentebb cefjára tartogattam s holnapról kezdve más életet folytatok Szorosabban ismeretséget kötök egy kis színésznővel, — ez lesz a gyöngyömet! ez kell a huszárnak!

Azután hozzátette szomorú melancholiával: — Te meg szegény kis Lilim, légy valami kövér gyáros, vagy miattam katonatiszté is lehetsz, mit tehetsz már róla?! — s megvonta a vállát. — Holnap a bálon megmondok neki mindent. Hej, hogy sir majd az a kis lány!... Azért sajnálak ám kis Lilikém!

Réggel kopogtattak az ajtaján.

— Ki az, mit akar?

— Én vagyok, kérem á'san...

— Mi a fenét zavarogsz ilyen korán, Jancsi?

— Jelentem alásan a hadnagy urnak, egy levél...

levél... egy sürgős levél!

A hadnagy átveszi a levelet s már a bori-

tékon megismerte szép gömbölyű betűiről Lili irását:

„Kedves Árpád! Nagy újságot fog hallani, még ma délelőtt okvetlen előj jön! Köszönti: Lili.“

— Hm, a kis hamis vagy ugratni akar, vagy megint belebotlott valaki, bizonyára a színházban, vagy mit tudom én hol, mit érdekel engem?... Nagy mintha mégis érdekelné...

Sietve felöltözött, de még mindig nem komoly elhatározással indult Lilikéhez; s ha arra gondolt, hogy azt a szép piros ajkát más csókolja meg, a féltékenység verítékét csalt homlokára.

— Csakhogy eljött! — kiáltotta feléje Lili, mikor belépett hozzájuk.

— Hogy van Lilike? mi az a nagy újság?

— kérdezte a hadnagy kíváncsian.

Lili összererezett, elpirult, majd halkán beszélni kezdett:

— Vártuk tegnap s már megértem, mikor szobám ablaka alatt lépéseket hallottam. S képzeld, dr. Normay volt s még valaki. Nevet nem említek, csak annyit, hogy tegnap láttam először és... és megkért. Én semmit sem mondtam, mert magat Árpád... hiszen tudja... hogy csak magat szeretem... Ne engedje, hogy boldogtalan legyek, hogy nagybátyám eladjon! — s két könnyesepp gördült végig szomorú arcán.

A hadnagy kissé elgondolkodott, majd határozott hangon felé:

— Igaza van a nagybátyjának Lilike, ha jó parti... Tanácsot nem adhatok, tegyen a saját belátása szerint...

Lili megsemmisülve érezte magát. Nem ilyen feleletet várt ő. Arcát kezébe temette s sirt, zokogott keservesen...

(Vége következik.)

A belatinci gróf Zichy-család gyásza.

— Saját tudósítónktól. —

Az alsólendvai járásnak mélységes, nagy gyásza van. A járás egyik jótékony, legendás tiszteletben élő főúri hölgye elköltözött az élők sorából. A belatinci dominium névén érző urat, gróf Zichy Ágost v. b. t. t., főudvarnagytól érte a mindnyájunkat mélyen megrendítő csapás, hogy egyik leánya — a három közül a középső — elhunyt. Zichy Theodora grófnő halála mély megilletődést váltott ki belőlünk, mert ismertük azt a rajongó szeretetet, mellyel az özvegy édesapa csüngött gyermekein s tanúi voltunk az elhunyt komtesz szívbeli jóságának, aki valósággal jótékony anyyala volt a környék szegényeinek és a belatinci jótékony intézményeknek. A 29 éves, egyszerű, rokonszenves külsejű grófnő — mint két másik nővére is — kora fiatalságától kezdve a jótékony szolgálatában állott. Nincs szegény Belatinc vidéken, akit ne segített volna s aki most ádva ne gondolna emlékre. Betegségét is a jótékony szolgálatában közben kapta. Egy bécsi katonakórházban teljesített nővéreivel együtt önkéntes ápolónői szolgálatot, eközben a mult év decembereben meghűt és megbetegedett. Édesapja a wienewaldi sanatoriumban helyezte el, de hiába volt a gondos ápolás és az orvosi tudomány minden törekvése, a grófnő három és fél hónapi kínos szenvedés után f. hó 3-án befejezte jótékony életét.

A haláleset porig lesújtotta a gyermekeiért élő apát, aki felé most igaz, mélységes részvétellel fordul nemcsak Belatinc, de az egész járás közönsége.

Zichy Theodora grófnő holttestét f. hó 6-án hazaszállították Belatincra s a templomban ravatalozták fel. A díszes ravatalt, a koporsót és a ravatalt környékét rengeteg koszoru és virág borította. A környék népe két napon át sürű tömegekben zarándokolt a virágoskerttől változott templomba, hogy a ravatallal egy-egy imával adózék az elhunyt emlékének.

A temetés f. hó 8-án, csütörtökön délután 3 óraker ment végbe óriási részvétel mellett, nagy pompával. Az ezreke menő gyászoló közönség sorában ott láttuk a muraszombati gróf Szápáry-családot, a csendlakai gróf Batthyány-családot, a regedei gróf Fünfkirchen-családot, Wimpfen Sigfrid grótot, a Zichy-család rokoni közül több előkelőséget, dr. sipeki Balás Béla zalamegyei főispánt, Fuss F. Nándor alsólendvai és Hajós Ferenc dr. cs. törnyai orsz. képviselőket, Székely Emil alsólendvai jár. főszolgabíró, dr. Józsa s Fábian járásorvos, továbbá Belatinc, a környék és Muraszombat intelligenciáját nagy számban.

A gyászszertartást gróf Mikó s János szombathelyi megyéspüspök végezte nagy papi segédlettel, míg a gyászkart a helybeli és a környékbeli tanítók szolgáltatták. A koporsó beszentelése után a gyászmenet — mintegy 150 fehér ruhás leánykával az élén — a koporsóval megkerülte a templomot, majd pedig visszament a templomba. A koporsó körül a Belatincban időző 7. ulánuszrezd képezett díszorséget. A templomba visszavérve, a koporsót megható ceremónia és a résztvevők zokogása közben leeresztették a templom alatt levő családi sírboltba, hol boldog emlékü Zichy Ágostné is örök álmát aludja.

A belatinci gróf Zichy-család mély gyászában igaz szívvel osztozik el járás népe, a mely őszinte kegyelettel gondol mindenkor a nagy halottra.

Egy kis séta a piacon.

Elmondja: *Egy gazdaasszony.*

Nem annyira élvezetes, mint bosszantó. Panaszkodik a fogyasztó közönség, hogy drága a piac. Keservükön akárhányan erősebb kifakadással önnnyitenek. Szidják a termelőket, hogy kapzsiak, uszorások. Nem is egynek vágták a szemébe a büntetésnek szigorúbb fáját, olyasfelé, aminőt most valamennyien a pamutuszposztók és a papírbackancsok, újabban meg más, mondjuk gazdasági cikkek szállítóinak kívánunk. Mendezt azonban hiába kívánod jámbor fogyasztó, mert a hatóság egyelőre nem mutat hajlandóságot arra, hogy az egyes cikkek árának megszabásával az uszorának gátat vessen, az eláru-

sító nénikék pedig fityűlnek a te szitkozódásodra. Legfeljebb az a rövid válaszuk, hogy:

— Ne vegye meg, ha drága! Majd megveszi más!

És igaz van, ha én nem veszem meg, megveszi más. Nem mondhat olyan magas árat, amit meg ne adnának a portékájáért.

Egy rövid kis séta hű képét adja a jelen áldatlan helyzetnek. Kezdjük a tej és tejtermékeken, a tejfejen, turón és vajon. Itt valóságos háborúsgaz folyik. Jön egy asszony, a fején tej és tejtermékekkel megrakott kosárral. Még a kosár le sem kerül a fejéről, már tizen, huszan, mint valami méhcsalád a királynő után, kiserik, körül-fogják, hogy adja a tejet?

— Husz krajcár evvel a másfél literes üveggel. No, van erre zsongás-bongás. A közönség egyrésze csalást és hatóságot emleget, mert az asszony pintesüvege nincs másfél literes, két decivel kevesebb, tehát az eladó csal. (Tényleg, más-hol ilyesmirt szigorú büntetés jár!) A másik rész azonban örül, hogy tejehez juthat és vesz másfél liter helyett egy liter és 3 deci tejet — 40 fillért. Hogy aztán annak a tejnek egy-larmadrésze víz, a szintén horribilis árért eladott vaj margarinos, a tejfejl lisztel van keverve, a turó fele savó, — mit törődik evvel a hatóság? Ujabbban a fő az, hogy kézzel ne érjek ahhoz a darab vajhoz vagy túróhoz, mert ha véletlenül nem ismerem az új rendeletet és hozzányulok, meg kellennem. S minthogy köteless vagyok megvenni: az asszony éppen dupla ár fizetett érte. (Szóval az új rendelet megint csak nem a vevőt védi meg az eladó kapzsiságával szemben, hanem megfordítva.)

A piac egyéb cikkirel sincs sokkal enyhébben. Egy pár baromfiara egész csapat vevő rácsik. Tanuja voltam. Egy pár vacak kis csirkéért, amelynek még tolla sincs jóformán, 2 kor. 40 fillért kértek. Tíz vevő is volt rá s egymásra licitáltak. Végre egy tizenegyedik gnyosan oda-szólt az eladónak: „Bolond, ha nem három koronát kérte, annyitért is megveszik!” És ettől a pillanattól fogva 3 korona volt a csirkék ára. És talán nem vették meg? Dehogynem.

Hogy aztán gyakran a vevő és eladó, sőt az egymásra licitáló, az eladó holmit egymás kezéből kikapkodó vevők között is milyen válogatott kifejezések ropkódnak, arról ne is szóljunk.

Ez a lendvai piac. Természetes, hogy ilyen állapotok mellett az eladó a véletlekig emeli az árat. Csak ne volna olyan tülekedés, akkor a normális áron felül alig emelkedne bármely piaci élelmicikknek az ára. Ha ennek a kis városkának a közönsége oly összetartó tudna lenni, mint például Bécs a husrágóság elleni megálalmában, akkor nem is lenne szükség szabadsági beavatkozásra. De a hatóságunk sem szabadna féltlenül néznie, hogyan zsarolja meg egy-két lucat falusi asszony egy egész város közönségét. A vásárló közönség már igen szeretné hallani azt, hogy történik ezen a téren valami!

HIREK.

Mindig is ugy volt:

a csataretek fölött hollók és kányák károgtak. És a hadseregek mögött kullogtak az állati és az emberi farkasok, a hullarablók, a fosztogatók, a gyujtogatók. De idők jártán az emberiség nemesebb lett és kulturáltabb. Csakhogy amilyen mértékben a műveltség és tudás gyarapította a jó emberek közt a lelki nemességet és tisztaságot, oly mértékben lett gonoszabb, lelketlenebb és alávalóbb a gaszág és gonoszság. A becstelenség is tanult és raffinálódott. Ma már nem indul el veszedelmes kalandokra a harmezókra, hogy egy halottól elrabolja az aranyóráját, inkább uras kényelemben és lány karoszekében helyezkedik el és kirabol több ezer élt, gondolván, hogy ezer elevennek mégis csak több érteke van, mint egy-két halottnak, aki nem is vitte magával, hanem biztos helyen hagyta legkülönb drágaságait. Az egész világon és ami a legsajnálatosabb, még nálunk is az emberek egy bizonyos fajtája

felesapott a háboru hiénájának. Nem a holtakat rabolták ki, ezer meg ezer didergő élő tettek ki a megbetegedésnek és megfagyásnak. Mikor az egész nemzet remegve gondolt a fagyban, hóban szenvedő katonákra és igazán majdnem mindenüket odaadtuk, csakhogy némiképp is enyhítsünk rettentő helyzetükön, akkor ezek a nagyuri gögben élő fenevadak papirtalpu cipőket s szétmálló rongyokat szállítottak vagyont kivető összegekkért nekik jó portéka helyett s százezreket nyertek — a katonák egészségén, vérében, testi épségén, életén. Szerencsére a hatóság résen volt és így ha nem is idejékorán, de még idejében hurokra kerültek a simakezű, manikürözött kórmú banditák. Ne szégyeljük, ne pironkodjunk amiatt, hogy nálunk is akadtak ilyenek. Minél több a gonosz, akit kitépünk a testünkől, annál jobb és tisztább lesz a következő nemzedék, amely ugyanolyan hősi elszántsággal fog küzdeni a béke diadaláért, amely hősi elszántsággal fog küzdeni a béke diadaláért, amely hősi elszántsággal küzdenek víté katonáink a háboru babéraiért. Gyönyörű, becsületes és tiszta élet vár ránk, — csak jöjjön el majd a győzelmes, a diadalmas béke!

— **Április 11.** Ma, április 11-én van az évfordulója az 1848—49. évi törvények szentesítésének. Ezt a napot mindenkor ünnepi megemlékezéssel ülte meg a királyhú magyar nemzet.

— **A főispán Alsólendván.** Dr. sipeki Balás Béla, vármegyei főispánja, a mult heten egy napot városunkban töltött. A főispán szerdán este a fél 9 órai vonattal érkezett meg s a Koronába szállott, hol tiszteletére városunk vezetőemberei közül többen összejöttek. Csütörtökön délelőtt a főispán látogatást tett a helybeli tartalékkórházban, hol dr. Józsa s Fábian kórházi főorvos kalauzolása mellett végigjárta az egyes szobákat, végül pedig elismerését fejezte ki a tapaszalt rend és tisztaság feléért. Csütörtökön ebédután a főispán kocsin Belatincra ment, ahol részt vett gróf Zichy Ágost v. b. t. t., főudvarnagyleányának aznap délutáni temetésén.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Fatér Endre dr. zalaezerségi pénzügyi fogalmazót segédtitkárrá nevezte ki.

— **Halálozás.** Jakab József, volt alsólendvai, később szerencsi m. kir. adóiszt f. hó 3-án elhunyt Szerencsen. A fiatal, mindössze 25 éves adóiszt halálát tüdőbaj okozta.

— **A pápa a békéért.** XV. Benedek pápa a katolikus világ összes püspökeihez fópásztori körlevelet intézett, hogy azok hassanak oda, hogy a katolikus népek s különösen a semleges államokban élők minden eszközzel akadályozzák meg a háboru folytatását. — A pápa elrendelte még, hogy május hónapban a világ összes katolikus templomaiban naponta imádkozzanak a békéért.

— **Sorozás Alsólendván.** Az alsólendvai főszolgabírói hivatal a mult heten adta ki a járásbeli 36—42 éves népfelkelők sorozására vonatkozó beosztást. Eszerint Alsólendván a sorozás — az eredeti tervtől eltérően — nem április 13-án, hanem 14-én kezdődik s nem négy napig, hanem csak három napig tart. Az egyes körjegyzőségek a következő sorrendben kerülnek mérték alá: Április 14-én: Alsólendva község, alsólendvavidéki, szentgyörgyvölvi, zalabagonyai és bántornyai körjegyzőségek; Április 15-én: Belatinci, cserföldi, csesztregi, lendvavásárhelyi és resinaki körjegyzőségek; Április 16-án: Récidisi, murabaráti, zalabaksai, gyertyánosi és zorkóházi körjegyzőségek.

— **Újabb sebesültek érkezése.** Csütörtökön reggel Nagykanizsáról 32 sebesült katonát kapott tartalékkórházunk. A transzpottot a kórház vezetősége már hétfőre várta s ekkor a tüzlők is kivontak az állomásra, hogy a sebesülteknek a kiszállításnál segítségük legyenek. Csütörtökön pedig nem várta az állomáson őket senki, mert előzetes bejelentés nélkül jöttek. A sebesültek között több olyan is van, aki orosz dum-dum golyóitól sebesült meg.

— **Elhunyt plebános.** Kralics Bálint nyug. muzsazeleni (Szelmica) plebános csütörtökön elhunyt. Temetése szombaton ment végre nagy részvét mellett.

— **A kis kadét.** Az évekkkel ezelőtt Alsó-lendván lakott Hrabovszky főerdész-család egyik ismerős tagjáról közölte az alábbiakat a „Budapest” hűsvégi száma:

A kis Hrabovszky Aladár hadnagya a győri 19-ik császári és királyi gyalogezrednek volt a tisztje. Valamikor a lengyel földről származtak be Magyarországra az elődei, azért a szerencsétlen, nemes lengyel nemzethez is rokonságot tartott ez a bájos fiatal katona fiú, ki maga 21 esztendővel ezelőtt Bártfán született, majd főerdész apja házából Nagykanizsán járt a piaristák főgimnaziumába, évekkel ezelőtt onnet került fel Budapestre a „hűvösvölgyi” kadét-iskolába. Mikor a Balkánon Györgye herceg oly szemtellenül csúrtette a kardját s a mostani világháború előszelét érezték az emberek, a hűvösvölgyi kadét-iskolából — jó pár évvel ezelőtt — levelet írt a kis kadét Hrabovszky Aladár.

— Ha pedig a háború kitörne, édes anyám — írta jó pár évvel ezelőtt a kis kadét — s engem csakugyan kineveznek zászlósnak, azért imádkozzál, jó anyám, hogy ne a szerbek ellen, hanem fel az oroszokra küldjenek engemet... És ha elesnék is ottan, ne sirassál, jó anyám, hiszen halálommal is a lengyel nemzet szabadságának és drága magyar hazám függetlenségének szent ügyét fogom szolgálni...

Mikor levelet jó pár éve megírta Hrabovszky Aladár kis kadét, a háborús viharok elkerülték a mi drága hazánkat, mégis most beteljesedett a Hrabovszky Aladár előre megsejditett sorsa... A kisasszonyként karesu, sugár-szép s barna, hamvas arcú kis Hrabovszky Aladár hadnagyot, a zöld jaltótkás győri „közös ezred” legbájosabb, legkedvesebb „gyerek-hadnagyát” valahonnét a Trenitón melől nem a szerbek ellen, hanem csakugyan az oroszokra parancsolták fel kiküldönni zászlóaljával... A gyönyörű barna fiút most már sirathatja is az özvegy édes anyja, mert a kis Hrabovszky hadnagya, mint azt már jó pár évvel ezelőtt megírta és óhajtotta, Orosz-Lengyelország földjén, a lengyel nemzet szabadságának és a drága magyar hazá függetlenségének szent ügyéért küzdve esett el...

— **A zalamegyei huszárok Przemyslben.** Dr. sípeki Balás Béla, vármegyénk főispánja értestést kapott a honvédelmi miniszteriumtól, hogy Przemysl eleste alkalmával a zalamegyei huszárok orosz fogságba kerültek. A főispán közölte a hirt Zalán Gyula letenevi országgyalviselői képviselő, huszárfőhadnagya nevével. Zalán Gyula tudvalegőleg egyike volt Przemysl hősi védőinek és hűsraival minden baj nélkül szintén orosz fogságba jutott.

— **Gyűjtésünk a harctéren megvakult katonáknak.** Az Est akciója nyomán az egész magyar társadalom megmozdult a háború leg-szerencsétlenebbjében, a harctéren szemük világát veszített katonák iránt. Lapunk is ezuttal bizalommal és reménnyel fordul a járás hazafias közön-ségéhez, hogy adjanak valamit azoknak, akik mindenüket odaadták a hazáért. E járás derék népe többször megmutatta, hogy szívesen áldoz a hazáért, most is mutassék meg nemes érzésűnk, hazafias szívűnket s adjunk a szerencsétlenek számára. Hálás köszönettel fogadjunk s nyugtázzunk lapunkhoz érkező minden adományt.

— **A przemysli foglyok.** A magyar és az osztrák Vöröskereszt egyletek kéréseire fordultak a pétervári orosz Vöröskereszt egylethez, hogy a przemysli foglyokról sürgősen közölje a rendelkezésre álló adatokat és legyen segítségére a foglyoknak. A válasz az volt, hogy mindent megtesz az orosz Vöröskereszt a foglyok érdekében és mihielyt meglesznek a foglyok személyi adatai, rögtön közölni fogják. A magyar és az osztrák Vöröskereszt — mint értesülünk — a beérkezés után azonnal nyilvánosságra hozza a névsort.

— **A kórházak a sebesültekről tudósítani tartoznak a hozzátartozókat.** A hadügyi miniszter elrendelte, hogy a sebesült és beteg katonák hozzátartozóit a kórházak értesíteni tartoznak a sebesült vagy beteg helyzetéről. Abban az esetben, hogyha a hozzátartozóknak küldött leveleket nem lehetne kézbesíteni, azokat a közp. tudósító irodába kell küldeni.

A „Vöröskereszt” irodában.

Esetlen írásu paraszti leveleke: — „Tisztelt jó uraim! Az ég szerelmére, Adjanak hírt róla. Nagyon rég ment el Virágos vonattal, dalos regimenttel. Levélhulló öngáz mindig irt a lelkeim. Hogy réám gondol a vérszes idegenben. De most már nagy régen írást se láttam... Oh, csak nem vezett el a véres csatákban?...”

A „Vöröskereszt”-ben utánna is néznék Ennek a panaszos, szomorú levelenek. Ezrével jó egy nap s valószínűk rájök Önzetlen dolgozó lelkes urifiajok. Felült a könyvet s megalálják végre. A kereső lányunk könny fut a szemére... Hősi küzdelemben elesett már régen... S megírja a választ egy rövid levélben:

„Ne busuljon lelkeim, ne ölje a bánat, Nem találtuk nevet édes jó urának, Nem jött meg hírt róla... Ne aggódjék érte, Szemt, hősi tusákba még gölyő sem érte. Háború végével, ahogy akkor ment el, Virágos vonattal, dalos regimenttel, Ugy jön vissza, lelkeim... Az Isten segítje!” — És egy fájó könnyesepp hullik a levele...

Nyilassy Sándor.

— **Lőosztályozás az alsólendvai járásban.** A jövő hét folyamán katonai lőosztályozás lesz járásunkban. Az osztályozás a következő napokon lesz megtartva: Április 14-én Csesztregen; A csesztregi, szentgyörgyvölgyi, reszneki és zalabaknai körjegyzőségek lovai; Ápr. 15-én Lendva-vásárhelyen; A bántornyai, zorkóházai, rédicai, lendvavásárhelyi és bagonyai körjegyzőségek lovai; Április 16-án Belatincon; A belatinci, cserföldi és murabartói körjegyzőségek lovai; Április 17-én Alsólendván; Alsólendva város, alsólendva-vidéki és gyertyánosi körjegyzőségek lovai.

— **Nem lesz háborús érettségi.** A kultusz-miniszter sürgősen leirt a középiskolákhoz, hogy — miután a 19, 20 és 24 éves önkéntesek ápr. 15-ére tervezett bevonulását elhalasztották — a besorozott tanulók vizsganélküli érettségi- és osztálybizonyítványainak kiadását azonnal szüntessék be, a bizonyítványokat tartásá vissza s az elő-adásokat a rendes mederben folytassák. A legtöbb helyen azonban már későn jött ez a rendelet.

— **Huszezer hadifogly Zalaegerszegen.** Vármegyénk székhelyén — mint ottani tudósított írja — a közel jövőben 20,000 orosz hadifoglyot fog a hadügyi kormány elhelyezni. A hadifoglyokat az Olakúváros tőszomszédságában lévő huszársági gyakorlóterren építendő barakkokban helyezik el, melyek építését valószínűleg már a közeli napokban megkezdik. Ez ügyben a minap több magasrangú katona járt Zalaegerszegen, akik a dolog kiviteléhez szükséges megállapodásokat intézték el. A hadifoglyok érkezésének híreire nagy aggodalom támadt a megyében, hogy a rengeteg foglyot még feljebb fogja hajtani az élelmiszerek áráit. Erre nézve közölhetjük, hogy a hadifoglyok élemezéséről a katonai élemezési raktárak fog-nak gondoskodni, a foglyok részére szükséges élelmickekkel tehát nem a megyei piacon vásárolják össze.

— **A Világháború Képes Krónikája** most megjelent 27. füzeté, mely egyuttal a népszerű vállalat harmadik kötetének első száma, szelges és eleven előadásban ismerteti a legfrissebb belső varnak, Antwerpennek elfoglalását. A világháború eme egyike legérdekesebb eseménye történelmi leírását Antwerpennek és erődinek térképe, továbbá az érdekes, eredeti fényképfelvételeknek egész sorozata illusztrálja. A fűzet több fejezetet egyébként a következők: Antwerpen bevételre; Az osztrák főmentő sereg; A poklok harca; A királyi pár menekülése; Az utolsó órák; A város elfoglalása. Közli a fűzet továbbá a vár hősi elofoglaloján Beseler tábornoknak arcképet és elterajzát, a „Mai hadviselés” rovat pedig a dreadnoughtokról ad szakszerű ismertetést. A fűzetet, melynek mélynyomása műmelléklete az orosz-lengyel országi harctér egy jelenetét ábrázolja, a háború humorá egészíti ki. Egy fűzet ára 24 fillér, kapható Balkányi Ernő könyvkereskedésben Alsólendván és Muraszombaton.

— **Drágaság 106 évvel ezelőtt.** Nematicsy Antal, az alsóausztiai Göllersdorfi egykori plebánosa, az 1809. évről a következőket jegyezte fel: — A wagromi útközött után mindenhol rettegés, szerencsétlenség és szükség ütött tanyát. Mindennek az ára rendkívül felszökött. Az oka ennek részint uzsorászkodás, részint a bankpénznek rendkívüli értékesülése volt. Száz forint ércpénzért 1810-ben 1000, sőt 1200 forint bankpénzt lehetett kapni. Egy tízfórtos arany 50 ftr bankóba került, egy ezüst huszrajcáros 4 forintba.

De emellett egy pár csizmáért 50 forintot, egy pár cipőért 14 forintot kellett fizetni. Egy akó kéteves bor hetven forintba került; az árpa mérője 40 forint, buza 70 forint, zab 30 forint. Saját szükségletemre naponta 10 forintot kellett a mézár-székbe küldeni. A legkisebb eszelédnek 100 forint évbért kellett adni a korábbi 12—15 ftr helyett; a kőművesek és ácsok fejéknak két pint bort és 4 forintot kaptak naponta... — Mindezekből látjuk, hogy nekünk még nincs okunk kétségbe esni. Volt már drágább is az élet a mostaninál...

— **Uj rend a piacon.** Tegnap, ápr. 10-én lépett életbe a helybeli főszolgabírósnak az a rendelete, mely szerint a piacon többé nem szabad élelmiszereket a földön árusítani. Tegnap a hetivásáron már asztalok voltak a piacon, amiket a város csináltatott s csekély bérért az árusítók rendelkezésére bocsátja. (Az árusítók viszont a bérösszeget a vevőknek számítják fel tisztesen.) Tegnap óta az élelmickek fogdosása is tilos, továbbá tilos az eladást és vevést reggeli 6 óránál előbb elkezdeni. Talán egy fűst alatt a piaci áratk is meg lehetett volna szabni s a rendszeres piaci vizsgálatot is el lehetett volna rendelni?!

— **A husárok rendezése.** Értesülésünk szerint a kormány rövidesen kimerítő és energikus rendelettel fogja a huskérést szabályozni. A kivételt erős korlátozás alá helyezi, a husárakat pedig egyességé teszik. Az új rendelet kibocsátásánál állítólag az elv lesz az irányadó, hogy a lakosság arányosan részesüljön husban. A hus-pazarlás ellenükérésére csak a hét bizonyos napjain lesz vágás.

— **A 36—42 éves népfelkelők felmentése.** Most jelent meg a kormány körrendelete, amelyben az összes hatóságokkal közli, hogy a népfelkelői bemutatott szemlén alkalmasnak talált 36—42 évesek közül kik és mily esetekben menthetők fel a népfelkelői tényleges szolgálat alól. Az új kormányrendelet ezuttal szigoruan hangsulyozza, hogy a közhataloságnál, közhivataloknál, közintézeteknél és a közérdekből fontos intézményeknél, vállalatoknál és üzemeknél csak azok a szigoruan nélkülözhetetlen alkalmazottak, tisztviselők hozhatók fölmentésre javaslatba, akik jelen nélkülözhetetlen állásukban legalább is f. évi január eleje óta vannak alkalmazásban. Kiemeli a rendelet, hogy ez hatóságilag igazolandó, mert a multban sok olyan felmentési javaslat nehezítette a honvédelmi miniszter munkáját, amely nem volt figyelembevehető. Figyelmezteti a rendelet a hatóságokat, hogy a legnagyobb körültekintéssel tegyenek fölmentési javaslatokat.

— **A tábóri posták újból vesznek fel csomagokat.** Az utóbbi időben a kedvezőtlen időjárás és a rossz utviszonyok miatt nem szállíthatk csomagokat a tábóri posták. Április 12-től április 16-ig azonban ismét megindul a nagyobb arányú csomagforgalom, de élelmiszereket nem lehet küldeni, hanem csupán ruhameccet, szivart, cigarettát stb. A maximális súly öt kiló, a legnagyobb kiterjedés minden irányban hatvan centiméter és egy-egy csomagért 60 fillért kell fizetni — A feladás április hó 12-étől 16-ig a következő tábóri posták részére történhet: 6. 9. 11, 16, 20, 22, 25, 28, 34, 37, 39, 41, 51, 54, 55, 56, 61, 64, 69, 76, 81, 83, 85, 101, 113, 116, 119, 121, 124, 125, 129, 133, 136, 141, 145, 151, 168, 170, 185, 187, 188, 202, 300, 301, 202, 303, 305, 307, 308, 310, 313, 314, 315, 316, 317 és 318. Hogy a többi tábóri postára mikor lehet csomagot földelni, azt majd minden alkalommal idejében nyilvánosságra hozza a hadvezetőség.

— **A csomagforgalom Amerikával.** Az amerikai Egyesült Államokba csomagok további intézkedést csak Németországon át küldhetők.

— **Rossz üzlet a háború.** Norman A n g e l l angol írónak a világ valamennyi művelt nyelvén lefordított munkája most jelent meg magyarul Kunfi Zsigmond fordításában. Ez a munka a világalrodalom, haorával foglalkozó leg-népszerűbb és lelegejtetebb műve. A könyv már azért is számot tarthat a közönség különös érdeklődéséért, mert Angell azon angol írók közé tartozik, kik a józan ész, közgazdasági és politikai tudás és az okos érejtet nevében dolgoztak Angolország és Németország kibékítésén s így a háború veszedelmének elmulasztásán. A háború kitörése előtt s az azt követő időkben éles és magyhatású cikkekben tiltakozott az ellen, hogy Angolország Oroszországgal szövetségben háborút indítson Németország ellen. A könyv első sorban az angol-nemet háború lehetőségeiből indul ki, de azontul a háború teljes szociológiáját is és a haorával összefüggő valamennyi politikai és gazdasági kérdést megvilágítja találja benne az olvasó. Angell szerint a háború meg a győztes nemzetekre nézve is rossz üzlet. Ezt az alapvető gondolatát érdekesítő és izgalmas kérdések egész sorozatának megvilágításával igazolja: Mi történik akkor, ha a nemetek bevonulának Londonba és kezükbe kerülnek az Angol Bank aranykészletét? Mit kellene az

angoloknak csinálni, ha sikerülne meghódítaniok Hamburgot? Milyen gazdasági következményei volnának annak, ha a németek kezébe jutna Calais, vagy sikerülne nekik az angoloktól elvenni gyarmataik nagy részét? Mit csinálhatnának a németek, ha Kanada vagy a Délafrikai Egyesült Államok és a transvaali aranybányák hatalmukba jutna? Érdeke-e Nagybritanniának, hogy Kisázsia a német állam fenhatósága alá jusson? Mit csinált Németország az ötmillió hadisarcral, a melyet Franciaország fizetett 1871-ben és milyen hatása volna a mai gazdasági életre, ha manapság vázna egyik nemzet ilyen eret a másikon? — Különösen szellemesek és érdekesítők azok a részletei, amelyek a háborúval kapcsolatos területi terjeszkedések, annexiók kérdéseit tárgyalják. A könyv egyes fejezetei közül kiemeljük mint rendkívül érdekeseket: „A hadisarc illúziói,” „A világ felosztása,” „Igaz-e, hogy a harcias nemzetek a világ?” „A külkereskedelem és a katonai hatalom” címűeket. A könyv első része a háborút közgazdaságtani, második része a háborút lélektani szempontból tárgyalja. A rendkívül érdekes és aktuális 260 oldalas csinosan kiállított könyv ára fűzve 1.60, kötéve 2 kor. 50 fill. Megszerezhető minden könyvkereskedés útján.

— **Zalai honvédek dicsérete.** Pallmann Péter veszprémi piarista tanár, tábori felkészítő írja az orosz harctérről a következőket:

„A nagykanizsai 20. honvédegyalozozott testvéreink, a 31. veszprémi honvédegyalozozottak vagyok tábori felkészítője. Szinte belső kényszer iratja velem e sorokat, hogy ezekben csodálatomat és bámulatomat tolmácsoljam a zalai fiuk vitéz, kitértő és akadályt nem ismerő, hősiességükkel iránt. Iszonyu természeti akadályok állanak utunkban, magas erdők, még magasabb hegyek s azokon méteres hó és a zalaiak nem lankadnak. Fázik a lábuk, a szél és a hó metszi arcukat — és a zalaiak nem hátrálnak. Ellenségünk tulerős, de a zalaiak bátor szíve még erősebb. Isten éltesse azokat az anyákat, akik ilyen fiukat adtak a hazának! Magas hegy tetejéről, egy fenyegető kúnyhóba kuporodva küldöm csodálatom tolmácsolásával üdvözlétemet, Isten áldásait kérve fegyvereinkre.”

— **Kinek kell kedvezményes rézgálic?** A zalavármegyei gazdasági egyesület kedvezményes áru rézgálicot bocsát a gazdák rendelkezésére. Egy kilo rézgálic 2 korona lesz, de megtörténhetik, hogy 2 korona 40 fillérré is emelkedik az ára. Venni szándékozók jelentsék be igényüket az egyesületnél Zalaegerszegen, hol minden egyes kilóra 1 korona előleget kell lefizetni.

— **Halászati tilalom.** Április 1-én kezdődött a halászati tilalom, mely két és fél hónapra szól. A tilalmat azonban népünk nem akarja respektálni s a múlt héten is nagyobb mennyiségű halat kobozott el a hatóság. A halakat árverés útján adták el a városházán.

— **Galicia kára a háború alatt.** Megállapították, hogy a galíciai mezőgazdaság számára 431.510.755 korona segítség szükséges. Mily szörnyű lehet ott a kár! Galiciában körülbelül száz város és majdnem hateraz falu szenvedett súlyos kárt, 250 falu teljesen megsemmisült. Azonkívül elpusztult 800.000 ló és másfélmillió darab szarvasmarha is. Az osztrák kormány elé terjesztett emlékirat március derekán készült, azóta még növekedett a kár. Valószínűen az oroszokkal való döntő ütközetünk is Galícia területén fog megtörténni.

— **A „Vasárnapi Újság”** április 4-iki számának harctéri képei leginkább a minket legközelebből érintő tárgyról: a kárpáti harcokról szólnak, sok rendkívül érdekes és megkapó jelenetet rögzítve meg a retentő küzdelmeknek. Vannak azonban képek a harctér más részéről s a nyugati harctérről. Garay Ákos, kiváló művésznök, aki mint huszártiszt szolgált a hadseregben, néhány pompás rajtot küldött. Szépirodalmi olvasmányok ezek: Szemere György és Strug András lengyel író regénye. Bárony István novellája, Abrányi Emil verse, husveti cikk, Schöpflin Aladár érdekes cikke, Arany János és sz. oroszok címmel, Szőlősi Zsigmond tárcája. Egyéb közlemények: Agliardi bíboros arcképe, a háború napjai s a rendezés stb. rovatok: Irodalom és művészet, Sajtóélet, Halalozás stb. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyvedrre 5 K. a „Világkronika”-val együtt 6 korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatatalában (Budapest, IV. kerület, Egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

Adakozunk a Vöröskereszt Egyletnek! Segítsük a hadbavonultak családjait! Aldozunk az elesettek hozzátartozóinak!

Szerkesztői üzenetek.

Mátrai Ferenc Béla s. tanfelügyelő urnak Csikszereada. Kész örömmel üdvözöljük lapunk munkatársait között. Besoroztuk a két másik verset is, de minthogy verssel egyetűre el vagyunk látva, kérnünk kell, hogy prózával (cikklel, tárcával) is szíveskedjék bennünket felkeresni. A tiszteltelőndányt megindítottuk. A kérdéztettnek ideiglenes felmentése van; jelenleg pár hét óta a nagykanizsai szolgabírószághoz van kisértőnek kirendelve.

Tanító urak figyelmébe

ajánlom, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium által engedélyezett és Zalavármegye kir. tanfelügyelősége részéről 663|9|II. szám alatt iskolai használatra ajánlott

Zalavármegye nagy fali térképe

a legújabb kiadásban, rendkívül izléses hétszin nyomásban elkészült. A térkép 115 cm. magas s 160 cm. szélességű. Ára — erős vászonra huzva, lécekkel ellátva — 22 korona.

Kapható vagy megrendelhető: **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papirkereskedésében, Alsólendván.

Hivatalos jótékonyági jelvény!

Sebesült török bajtársaink javára vásároljuk és viseljük

A Vörös Félhold

jelvényét. Ára egy korona.

Kapható Balkányi Ernő üzletében Alsólendván.

Vendéglősök figyelmébe

ajánlom, hogy nálam **SZÉNSAV** bármikor kapható: **Mayer Ödön** Alsólendva, Főut

6050
közj. hit. bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolja, hogy a **KAISER-féle Mell-Karamella** három fenyővel rekedtség, hurudat, elnyálkásodás és gőrcsős köhögés ellen legbiztosabban használhatók. Csomagonként 20 és 40 fillér, dobozban 60 fillérért kapható Alsólendván **Fuss F. Nandor** gyógyszerárában. *—85

Steckenpferd- liliomtejszappan
Bergmann & Co. cégtől Tetschen a|Elbe
egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szepítő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való felülmúlhatatlanságaért. — Ezernyi elismerőlevél! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Úgyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 1 koronáért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertüzekben stb. 40—20 Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Manera liliomkrémje (80 fillér egy tubus). Kitűnő szer női kezek gondozására.

Alkalmi ajándékok!

Alkalmi ajándéknak legalkalmasabb zsebórák, láncok, arany és ezüst ékszerek, China-ezüst disztárgyak, evőeszközök stb.

A legnagyobb választékban, jutányos áron kaphatók

Mayer Ödön óras és ékszerésznél
ALSOLENDVA, Főutca.

Nagy raktár fali- és álló-órákban, valamint látszerészeti cikkekben, időmérőkben stb. Javítások szakszerűen végeztenek!

Előfizetők
ingyenes hirdetési
rovata.

Ipar és kereskedelem

Előfizetők
ingyenes hirdetési
rovata.

HELYBELIEK:

ASCHEHL JÓZSEF építész, építési vállalkozó. Elvállal építési tervek készítését, mindenmíű építkezést, valamint szakvélemény adását.

LADER HERMAN cipész. Kész cipők raktára.

BLAU SANDOR vasúti vendéglője az állomásnál.

BLAU és BARTOS rőfősáru- és készruha-üzlete. Nagy raktár őrí-dívat cikkeiben.

BECK OSZKÁR fodrászterme Főut., Tivadar-f. ház

DEUTSCH JÁNOS vendéglője a Vasúti-utcában

ERMENYI JÁNOS babsütő és mézeskalácsos.

EPPINGER SAMU téglagyáros és gőzmalomtulajd.

FERENCZY JÓZSEF vendéglős.

FREYER LIPÓT norinbergi-, diszmű-, üveg-, porcellán-, vegyesáru- és csemegekereskedése.

Özv. FARAGÓ ISTVANNÉ borbély- és fodrász.

FEHÉR ANTAL köröm- és kocsi-kovács.

FUCHS JÁNOS borbély- és fodrász. Főut.

GOMBOSY és WENDL fűszer-, esemege-, rövid-, norinbergi-, üveg- és porzellán-áru kereskedése.

GROSZ FERENC bérkocsi-vállalata. Kényelmes bérkocsi mindenkor rendelkezésre áll.

GÖNCZ GABOR pékmester

Özv. GÁLLITS TAMASNÉ kéményseprő-mesternő

GUNDERLACH ANTAL asztalos Szentjános-utca

HEGEDICS ISTVAN eszmadia.

HEGEDÜS SÁNDOR butor- és épület-asztalos. Kész butorok és különféle koporsók nagy raktára.

KLEIN DÁVID szállítási (spediteur) vállalata

LEVASICS FERENC építőiparos.

MAYER ÖDÖN órás és ékszerész. Nagy raktár china-ezüst áruiban.

Elvállalja vasgyűrűk arannyal való bérelését.

MAURER FERENC szobafestő és mázó.

MARTON KÁLMÁN vaskereskedése. Legnagyobb választék vas- és vasalásokban. Varrógép-, gaz-ásági gép-, szén-, cement- és malomkő-raktár.

MURSICS LAJOS építőiparos.

NEUBAUER ANDRAS „Korona” nagyvendéglője

NÉMETH PÁL épület- és géplakatos.

NEMETH ERNŐ borbélyüzlete Főut., Beck-f. házban

POLLAK LAZAR nagykereskedő. Dohány és szivar nagy-áruda.

PERKÓ VENDEL hentesáru-üzlete a Főuton.

„SCHRANTZ-ÁRUHAZ” (Alsólendva, Templom-tér, dr. Filkor-féle ház) legolcsóbb bevásárlási forrás rőfős-, rövid- és divatáru-cikkeiben.

REICHENFELD LAJOS mészáros és hentes, Főut

SIPOS DANIEL esőrendű uriszabó (Főut).

SIMONKA JÁNOS szíjgyártó.

SCHAFFHAUSER ENDRE mechanikus. Elvállalja varrógépek és kerékpárok javítását.

Id. SCHWARCZ SAMU fűszer-, liszt-, gabona- és szénkereskedése

STERMAN JÓZSEF ácsmester

SCHÖN JENŐ vegyesáru- és borkereskedése a vasúti állomás átellenében.

TIVADAR FERENC vas- és fűszerkereskedése.

TAKÁTS FERENCZ asztalos

TERSZTENYÁK ISTVÁN kőfaragó és szobrász. Kész sirkőraktár, Szentjános-utca

TOPLAK JÁNOS vegyeskereskedése, mész- és cement-raktára és cement-áru készítése.

TOMKA GYÖRGY vas- és fűszerkereskedése

VARGA MÁTYÁS a szőlőhegyenelad fas és zöld szőlőoltványokat a legjobb bor- és esemege-fajokban

WORTMAN BENŐ rőfős- és divatáru-kereskedése.

WEISZ LIPÓT divatárukereskedése és Tip-Top-féle cipő raktára

WALTERSDORFER ADOLF mészáros.

WOLFSOHN HENRIK központi kávé.

VIDÉKIEK:

ÁG ISTVÁN vendéglős Lendvahosszafalu.

BUKOVECZ PÉTER kereskedő Kebelesztmárton

BRÜLL KÁROLY gőzmalma Rédcés.

CSEKE KÁROLY csesztreg-paraszai gőzmalma.

DOMA JOZSEF vendéglős Lendvavásárhely

DZSUBAN JÁNOS vendéglős Alsólakos.

DOMJÁN SÁNDOR cipész Szentgyörgyvölgy.

EPPINGER SALAMON és FIA kereskedése Csesztreg.

FRANKÓ ANTAL vendéglője Bántornya.

FÜRST ALAJOS kereskedő Kerkaszentmiklóson.

FÜRST ADOLF vendéglős Rédcis.

FÖLDES MÓR „Royal“-kávéháza Csáktornyan.

FRANKÓ GÉZA vendéglős Lendvaerdő (Renkóc)

FLESCH MANÓ vendéglős Rédcis.

GIDER GUSZTAV vendéglős Zsitkőc.

GÁL JÓZSEF molnár Peteshaza.

GAAL SÁNDOR molnár Rédcis.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Bántornya.

HORVATH MÁRTON bádógosmester Belatinc.

HERZFELD MÓR kereskedő Celdömölk.

HERZ MÓR kereskedő Velemér (Vasm.)

JERICIS IVAN ácsmester és kutszivattyu-berendezési vállalkozó Murahely.

Özv. KRAUSZ FÜLÖPNÉ vegyeskereskedése Lendvahosszafalu.

KOVÁCS FERENC vendéglős Alsómorác (Vas-m.)

KÖLLER JÁNOS vegyeskereskedő Göntérháza

KEMÉNY MÓR kávéháza Muraszombat.

KOHN LIPÓT mész-, cement- és deszka-nagykereskedése, Eternit-pala elárusítása Muraszombat

KRALL MÁTYÁS mechanikus kerékpár- és varrógép javító műhelye Csáktornyan.

KANCSAL ISTVÁN vendéglős Rédcis

KONTLER KÁROLY vegyeskereskedése Lendvahosszafalu.

KEPE MIHÁLY Lendvahosszafalu. Elvállal mindenféle betonmunkát. Kész betoncsövek raktára.

KIRÁLY JÓZSEF fakereskedő, Felsőlakos. Tüzifa eladás ölenként K 36.—.

KÓSA FERENC cipész Nemesnép.

LOVENYÁK VINCE borbély Lendvavásárhely

LACHENBACHER JÓZSEF kereskedő Zalabaksan

MILHOFER TESTVEREK vegyeskereskedése Lendvavásárhely.

MAYER JAKAB kereskedő Muraszerdahely.

NEUBAUER PÉTER vendéglős Kebelesztmárton

NEMETH ISTVÁN eserepes-m. és tetőfedő Resznek

POLLAK SAMU vendéglős Murahely (Deklecsin.)

PREISS IGNÁC kereskedő Szentgyörgyvölgy.

PERKÓ FERENC vegyeskereskedő Gáborjánháza

PACSAI LÁSZLÓ köröm- és kocsikovács-mester Nemesnép.

PFANCELTER KÁROLY a „Vigadó” bérőlje Iglo.

ROSENBERGER DAVID kereskedő Zalabaksan.

RECHNITZER JÓZSEF kereskedése Kislippa.

REINER LÁSZLÓ vendéglős Felsőszemenye.

REVERENCSCSICS ISTVÁN vendéglős Siófok

SPIEGEL ADOLF vendéglős Völgyifalu.

SBÜL KÁROLY vendéglős Radamos.

SCHWARCZ LIPÓT butorkereskedő Varasd.

SABJANICS MÁRTON asztalosmester és deszka-kereskedő, Adorjánfaiva.

SALAMON JÁNOS molnár Lovászi.

SZABÓ FERENC cipész Lendvavásárhely.

SZOCSÁK LAJOS cipész Csesztreg

SZABÓ LAJOS vendéglős Resznek.

TURNAUER BLA kereskedő és vendéglős Murarév

TÓKA LAJOS műmalma s lisztraktára Csentesvölgy

TOPLAK JÁNOS ácsmester Bakónak.

TIBOLD ANDRAS vendéglős Belatinc.

TIRÁSZI JÁNOS vendéglős Lendvajakabfa.

„VADÁSZKÜRT” nagyszálloda Budapest.

VARGA JOZSEF vendéglős Lendvavásárhely.

VASS GÉZA asztalosmester Csesztreg.

WALTERSDORFER IGNAC sörkereskedő Ujpest.

WOLFARTH LAJOS mérnök Muraszombat

WEISZENSTERN IGNÁC vendéglős Bántornya.

WEINSTINGL JAKAB gőzmalma Göntérháza.

Franciaország Oroszország Szerbia és Európa háborus TÉRKÉPE.

Különféle nagyságban s árban kapható
Balkányi Ernő
könyvkereskedésében Alsólendván.

Gyönyörű illusztrációk!

Érdekfeszítő olvasmányok!

Mesésen olcsó árért!

A most folyó világháborúnak való-sággal szenzációját képezi az a folyóirat, mely 32 oldal terjedlemben, gyönyörű illusztrációkkal

A Világháboru Képes Krónikája

cimmal jelenik meg. Minden füzet-hez Jókainak a „Jövő század re-génye” c. művéből egy iv van csatolva, azonkívül műmellékletek.

24 fillér

A füzetek hetenkint egyszer jelennek meg!

Egy-egy füzet ára csak **24 fillér!**

24 fillér

A füzetek állandóan kaphatók BALKÁNYI ERNŐ könyvkereskedésében Alsólendván.